

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Œcumenica Cathedræ Apostolicæ Avthoritas

Reding, Augustin

[Ort nicht ermittelt], Anno M.DC.LXXXIX.

§. II. Referuntur partis adversæ argumenta cum responsionibus, &
conclusionem super ijs reflexivâ.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38717

fectioribus. Sic namque Angelis est Regium in omnes sensibilibus rerum species dominium. S. Augustinus lib. 83. *quæst.* 76. Damascenus lib. 4. *cap.* 4. Origenes Num. *cap.* 20. Videmus etiam, quæ magis lucent, magis etiam movere, perficere, & agere in hæc inferiora: veluti solem inter planetas, & ignem inter elementa &c. Idem ergo dicendum videtur de potestate Ecclesiastica, illis concessa, quos Christus appellat *lumen mundi*: & Zacharias Propheta *Stellas lucentes in perpetuas æternitates*. Videmus insuper gratiam non animam tantum, sed & corpus perficere, idque virtutes *morales* temperantiæ, atque continentię ad virtutem, & æternam felicitatem instruere, & si bonum Religionis exigat, morti & tormentis exponere. Videmus denique jure, & instinctu naturæ omnia sic esse instituta, ut sibi adversantia, & nocentia expellant, exarmentque: & pro conservando bono meliori, universaliorique, imperfecta, & particularia bona, cum propriâ licet pernicie ac etiam interitu, exponant. Sic enim manus ad tuendum caput accurrit, naturalique instinctu vulnus, & dolorem in se recipit: aqua centrum egreditur, & contra impetum naturæ sursum attollitur, ut vacuum impediatur, universo inimicum. Sic quia membra vitæ conservandæ deserviunt, si hujus interstit, ex medici arbitrio amputantur. Sic denique mediæ, & instrumenta omnia fini obtinendo accommodantur, prout huic conducunt, nocentque, ad natum artificis aut amoveantur, aut operi applicantur. Cùm ergo Regna, & bona temporalia omnia sint à Deo instituta, ut Religionis, animabus, æternæque felicitati deserviant: tenentur, qui ijs præsumt, hoc facere, & ni faciant, sed potius incommodent, pertinebit ad Caput, Prævidemque Ecclesiæ, illos officij sui admonere, & etiam compellere, nisi velimus dicere, Deum Ecclesiæ suæ, & cuius gratiâ creaturas omnes, sequæ ipsum impendit, minus, quam rebus alijs minimis providisse, negatâ illi, quâ se tueretur, necessariâ potestate: aut contra Providentiæ suæ ordinem tot sæculis obtentum, per miracula tantum conservare voluisse.

Elegans est ista conglobata, non equidem demonstrationis, seu congruentiæ alicujus ratio. Sed numquid Deus in veteri quoque, ne dicam scriptæ, sed etiam non scriptæ Legis; uti vocant naturæ, statu, ex Christi prævisis meritis ad supernaturalem conditionis præminentiam mediante gratiâ sanctificante humanum genus eatenus jam elevaverat, ut in vi hujus ad statum supernaturalem elevationis esset in hominibus debitum quasi connaturale, ut Regna quoque ac bona temporalia Religionis, animabus, æternæque felicitati deserviant? Num verò ex vi hujus Divinæ institutionis pro certo, & indubitato principio statuendum est, politici quoque Regiminis actus universos debuisse non solum ab illius, qui politicum gerebat magistratum, animâ ordinari ad suæ æternæ felicitatis, Religionisque finem, sed ipsis regentibus in statu etiam naturæ, superimpositum fuisse Caput, à quo

ad media fini ejusmodi congruentiâ *authoritative* compellerentur? Imò in statu etiam scriptæ Mosaicæ Legis post institutum Sacerdotium; nam dicere fas esset, politicum quoque regimen, non jam à cujusque Regis propriâ duntaxat animâ ex æternæ felicitatis, Religionisque intentione administrandum fuisse, sed sub isto ad finem supernaturalem ordine Regiam supremam potestatem fuisse subiectam Veteris Testamenti Summo Pontificatui?

Ex præcedentis Disquisitionis §. i. n. 4. constat, Divum Bonaventuram lib. de Ecclesiast. Hierarch. p. 2. *cap.* 1. tenuisse, ac probasse contrarium, nempe in Veteri Testamento Sacerdotium subsistere Regno; ideoque potuisse tunc amovere Sacerdotes summos ab officio; sicut Salomoni amovit Abiathar 3. Reg. 2. Num igitur Seraphicum hunc Doctorem, ex hac doctrina redarguere licebit, ac si Divinum ordinem invertisset, in vi cuius, oporteret, spiritualia, cetera majora, dominari temporalibus, tanquam minoribus? Nequaquam. Sed hic S. Doctor responsurus fuisset, spiritualia ita fuisse cujusque animæ Divinitus demandata, ut temporalia quæque, ipsa quoque Regna à terreno Rege possessa, deberent per gratiâ Divinæ, ex Christi prævisis meritis ipsi destinata, ad salutis æternæ, Religionisque finem ordinari; neque verò hunc ordinem ex connaturali quasi necessitate exigere, ut Caput Ecclesiæ haberet in hoc supernaturali, ac spirituali ordine potestatem, maxime coercitivam erga Reges, sed satis fuisse, si vel ex adhortationibus, Prophetis non raro tunc demandatis, haberet, pro bono Religionis, & felicitatis æternæ fine à Regibus procurando, potestatem *directivam*, & *ordinativam*.

Divus equidem Bonaventura loco cit. ostendit, in Novo Testamento aliter se habere causæ præsentis statum, ita ut temporale regnum, velut quoddam adjectivum jam subiaceat Sacerdotio, possintque adeo Sacerdotes ex causâ amovere Reges ac Imperatores; quando eorum malitia hoc exigit, & Republicæ necessitas sic requirit. Verùm hujus Novi & Antiqui Sacerdotij differentiam is Seraphicus Doctor ex altioribus, non naturalis ordinis, sed fidei Divinæ principijs demonstrat. Merito igitur dubitare licet, utrâ illâ Authoris præcisi ratio cinatio aliquid vigoris, ac efficaciam obtineat, cuius adeo dubij resolutionem reservamus in ultimum præsentis Disquisitionis §. 4.

§. II.

Referuntur partis adversæ Argumenta cum Responsionibus, & Conclusionem super ijs reflexivâ.

ARGUMENTUM I.
Adversariorum.

EX parte adversâ licet I. argumentari. Totam Pontificiam potestatem contineri illis Christi verbis: *Pasce oves meas*. At munus hoc pascendæ

pascendi peragitur, dum fide Divinâ credenda proponuntur, ac explicantur, & oves, seu fideles à perditionis, corruptorumque morum viâ, monitis, consilijs, interminationibus, censuris revocantur, & diriguntur in viam salutis, quæ omnia sine coactione, & Jurisdictione fieri possunt; veluti Neoterici explicant.

Responsio,

7. **H**Uic argumentationi respondet Author *Regalis Sacerdotij cit. §. 17. n. 1.* Officium Pastoralis circa oves Christi, non tantum versari in pascendo, regendo, & fovendo, sed etiam in separando oves morbosas à sanis, ne infirmetur; abigendo lupos, ne invadant &c. Cum ergo Reges Christiani ad oves Christi pertineant: si eorum aliquis gregem Christi, & Ecclesiam pessumdet, hæreticus evadat, Divinis, ac naturalibus legibus obstinate non pareat, pertinere ad curam Summi Pastoris, nullâ spe correctionis allucente, alijsque remedijs in vanum consumptis, ut hujusmodi Principem ab Ecclesia separet, & potestatem nocendi, veluti furioso gladium extorqueat.

Objectio.

7. **E**X parte adversâ excipitur. Pontificem Romanum in spiritualibus tantum, & quæ Religionem, & animam spectant, esse Regum Pastorem: illique claves Regni caelorum, non Regni terrarum esse commissas.

Responsio,

8. **S**UPER hac exceptione replicat idem *Regalis Sacerdotij* Author. Potestatem spiritua-lem, ac temporalem sic conjunctas esse, ut separari non possint, & separatæ faciliè corumpantur: sicut enim corpore indispõsito, organisque corporeis malè affectis, non potest anima suas functiones exercere, ita nec Religionem florere, conservarique posse, Republicâ malè constitutâ, & aliquo perdito Principe imperante. Deum ipsum, quamvis fidem Catholicam, & Ecclesiam per miracula, & specialissimam Providentiam plantaverat, noluisse eam Ethnicis Principibus diu subjacere, sed illis per Constantinum excisis, Imperium ad Christianos transtulisse, sub quibus toto orbe dilatata est, siquidem hominum fragilitate fieri non potuisset, Imperio penes Ethnicos existente, & persecutoribus diu multumque dissimilibus, fidem Catholicam conservari, victâ tandem pœnis patientiâ, quod apertè Christus in persecutione Antichristi eventurum prædixit *Matth. 24.* & exempla Galliarum, Angliarum, Sveciarum, Græciarum &c. plûs nimis ostenderunt, veram Religionem, fidemque Catholicam, turbatâ Republicâ, & infidelibus rerum potitis, excidisse. Cum ergo Imperium, & Religio aded colligata sint, non potuisse unum sine altero, Christi Vicario & Summoque Pastori committi: sicut enim Pastori ovium tantum, non luporum, aut prædonum cura committitur, si tamen isti oves invadant, etiam istos pelleri, & procul arceri, Pasto-

ris officium est: eodem modo nullam in Principes, & Regna potestatem Summo Pontifici esse, nisi quando ex malâ illorum administratione Ecclesia periclitatur, nec alijs remedijs locus est. Eandem utriusque Juris sententiam esse, cum statuunt, concessâ alicui jurisdictione, concedi omnia, quæ ad illam necessaria sunt, & sine quibus exerceri illa efficaciter non potest. *Leg. fin. ff. de Officio ejus, cui mandatur Jurisdictio. Et Leg. 2. ff. de Jurisdicâ omnium Judicum. Et Cap. Præterea. De officio judicis delegati.* Si ergo Principes sæculares ad oves Christi pertinent, quarum cura Petro, ejusque Successoribus commissa est; si & de illorum præcipuè animabus Summo Pontifici reddendæ sunt Deo rationes, tanquam præcipuis Ecclesiæ membris, oportere consequenter, omnem illis potestatem concessam esse, quæ ad eorum animas, subditorumque pascendas, regendas, curandasque necessaria est; nisi velimus, Dei Providentiam, quæ rebus etiam vilissimis necessaria providit, Ecclesiæ non providisse. Esse namque potestatem indirectam in Reges Ecclesiæ, Religionique necessariam, & rem ipsam, & exempla, uti dictum sit, convincere,

Objectio reiterata,

REFLEXIONEM super hisce responsionibus & ratiocinationibus faciendo, occurrit disquisitione dignum: cum sub Ethnicis adhuc Imperatoribus integra in Summis Pontificibus maneret erga Christi fideles cura Pastoralis, & tamen nulla esset Papæ tunc erga Imperatorem, ac Imperium jurisdictione, quomodo verum esse possit, quod ad curam illius officium debito modo exercendum, sit necessaria in Reges, ac Regna jurisdictione coercitiva, seu potestas indirecta ad depositionem usque illorum præpollens? Ex quo equidem Reges Baptismali charactere insigniti, ceperunt esse oves Christi, indubitatum prorsus est, ipsos unâ cum Regnis suis esse commissos Petri, ejusque successorum curæ Pastoralis. Sed per quam rationem, ex hoc præcisio pascendi munere evinci potest, Papæ in illos stricta jurisdictione etiam coercitiva, & non potius Directiva duntaxat per salubria consilia, per Divini Verbi exhortatoriam efficaciam, per æternarum pœnarum, vel etiam à fidelium Ecclesiastico consortio, Sanctorumque suffragiorum communionem exclusionis interminationes? Ex illis igitur Christi Domini ad Petrum prolatis verbis, necdum videtur evinci indirecta illa ad Reges deponendos, suæque Regiæ dignitatis jure temporali privandos, Papæ jurisdictione.

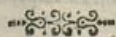
Responsio,

VERUM dubitare nefas est, quod sub sacro illo textu: *Pasce oves meas*, Petro æque commissa sit potestas ovium Christi gubernativa, ac sub istis *Act. 20. v. 28.* Apostoli verbis: *Posuit Christus Episcopus regere Ecclesiam suam*, contineatur veri regiminis auctoritas, atque aded jurisdictione strictè suscepta. Siquidem

Siquidem in hoc ipsissimo textu Apostolico, secundum Græcum idioma, loco verbi *Reges*, invulgatâ versione positi, habeatur verbum *Pascere*: sicut etiam ille Psalmo 22. exaratus versiculus: *Dominus regit me*, juxta Hebraicum textum vertitur, *Dominus pascit me*. Cui proinde conforme est, quod illud ipsum Pastoralis curæ officium, quod Christus Joann. 21. Petro contulit sub hisce verbis: *Pasce oves meas*, eidem Matth. 16. promiserit sub illis vocibus: *Tibi dabo claves Regni cælorum, quodcumque ligaveris, & solveris super terram, erit ligatum & solutum in cælis*. Nequit autem unum *Pascendi*, quâ conjunctum cum *ligandi, & solvendi* potestate, discrepare ab officio regendi, veram, & strictam importare jurisdictionem. Cujusmodi adeo jurisdictio, seu regendi autoritas ita est in Episcopis, secundum aliquam Pastoralis sollicitudinis partem, ut secundum potestatis plenitudinem sit in Papâ, protendens se super universas Christi oves, ipsosque adeo Reges, ac super quodcumque ovibus Christi super terram inexistentis morale, ad regnum cælorum ordinabile, ac proinde etiam super cuncta Regna Christiana, Regiâque potestatis exercitia, moralitatis in regnum cælorum utique referibilis formalitatem superinduentia. Sub qua proin formalitate fundatur illa Petri successoribus Divinitus concessa, super Regibus, etiam quoad temporalia potestas *indirecta*; uti sæpe jam dictum, & probatum fuit.

ARGUMENTUM II.
Adversariorum.

EX parte adversa licet 2. argumentari. Si Pontifici in casu publici, Ecclesiæ, seu alicujus Regni fidelibus imminenti periculi, esset ad Regem deponendum, *indirecta* saltem potestas, hæc præcipue fundaretur ex jure ac debito naturali, quo Summus Pontifex Christi Ecclesiam, veramque Religionem defendere tenetur. At si ista defensionis necessariæ ratio teneret erga Reges Christianos, cur non æque prævalebat adversus Imperatores Ethnicos, Ecclesiæ capitales inimicos, ita ut Summo Pontifici ex naturalis defensionis jure contra illos tunc esset jus armandi Christianos? Si dicas, illud naturalis defensionis jus obtinere in Papa erga illos duntaxat Reges, ac Principes Christianos, qui caractere Baptismali sunt insigniti, videtur hinc reddi consequens, ex illâ præcisâ ratione non subsistere *indirectam* Papæ super Reges, quoad temporalia potestatem. Vel si hæc ex jure defensionis necessariæ locum haberet erga Reges non Christianos, cur ergo Divus Thomas 2. 2. q. 12. art. 2. ad 1. respondet: *Ecclesiam in sua novitate, nempe Juliani Apostatæ tempore, nondum habuisse potestatem, terrenos Principes compescendi, & idcirco tolerasse, ut fideles Juliano Apostatæ obedirent in his, quæ nondum erant contra fidem, ut majus periculum fidei vitaretur?*

Responsio.

AD hanc partis adversæ argumentationem videtur, posse Authoris Regalis Sacerdotij *q. 17. n. 2.* deducta responsio accommodari. Quilibet namque Princeps non tantum jus habet, subditos gubernandi, sed ex hoc resultat etiam jus aliud, nempe naturalis defensionis, quo potest alium Principem, etiam non subditum, quia publica commercia turbat, pacta non servat, aliôve modo sibi, suisque infestus est, ad officium compellere, & nisi abstat, bello invadere, regnoque privare. Multo igitur magis poterit Papa, cui Ecclesia concredita est, Principes sæculares Ecclesiæ filios, & quorum potestas temporalis spirituali est subordinata, si Religioni, vel committendo, vel omittendo noceant, & juramentum violent, quo Ecclesiæ se obstrinxerunt, Regno deponere, aliisque modis coercere, idque jure defensionis. Posse enim Ecclesiam non spiritualibus tantum, sed etiam temporalibus pœnis suos hostes comprimere, extra dubium est, modò ipsa non exequatur, & fiat extra sanguinem. *Cap. Inter. 33. q. 2.* Et sunt autoritates Patrum *Cap. De Liguribus. 43. & Cap. Nos vos hominum. 42. Causâ 23. q. 5. & Cap. Iam verò Causâ 23. q. 8.* plerumque enim pœnæ spirituales contemptui sunt impijs, & ludibrio, tantumque abest, ut sint remedio. Et fuisse pœnas temporales etiam ab Apostolis usurpatis; docet S. Hieronymus in *Cap. Legi. 31. Causâ 23. q. 8.*

Reflexio.

REFlexionem super hac præcitati Authoris seu responsione, seu ratiocinatione faciendo, dum dicitur illud jus defensionis pretendi etiam adversus Principem non subditum, videtur omnino evinci, quod Ecclesiæ hoc jus semper competierit contra Imperatores quoque Ethnicos. Cui consonum est, quod nostræ Theologiæ *tom. 9. q. 6. art. 2. cont. 2.* fusè probavimus, Ecclesiæ, ejusve Capiti ex Christi Domini mandato eatenus jus esse, prædicandæ Evangelicæ fidei veritatem, ut, si Principes Ethnici huic prædicationi resisterent, posse Summum Pontificem per Reges Catholicos, armatâ etiam manu adversus ipsos agere; ad vim suo per Christum sancito juri illatam, vi armorum repellendam, ipsosque adeo, si ad illum de Christo annuntiano, finem opus fuerit, Regno suo violenter deiciendos. Quando igitur S. Thomas *suprà citatus* dixerat: *Ecclesiam in sui novitate non habuisse potestatem, terrenos Principes compescendi*, eo modo accipiendus est, quem mox subjunxit, dicendo: *Tolerasse ideo fideles Juliano Apostatæ obedire in his, quæ non erant contra fidem, ut majus periculum fidei devitaretur*. Ex his namque verbis constat, potestatem, terrenos Principes in sui novitate compescendi, Ecclesiæ eatenus denegari, quatenus cederet in majus fidei periculum. Cum enim claves non sint Petro commissæ, nisi in ordine ad regnum cælorum, atque adeo ad utilitatem fidei, ac Religionis, ubi contingeret, hanc periculo expositum iri per Clavis

in usum, tunc omnino cessaret potestas compescendi Principes, siquidem juri defensionis locus non sit, ubi *moralis* imminet impotentia ad vim repellendam, atque adeo fortiori deinceps manu inferendam. Et hinc non solum erga Ethnicos Imperatores, Ecclesiam haudquaquam subiectos, sed etiam erga Iulianum Apostatam ex vi Baptismalis characteris Ecclesiae subditum, negat S. Thomas, fuisse Papae potestatem, in ejus novitate compescendi, ut scilicet majus fidei periculum evitaretur. Ceterum illius naturalis adversus Reges Ecclesiae sanctae turbatores, defensionis diversa propositio est in illis Principibus, qui fidem nunquam susceperunt, & in ijs, qui sanctae fidei obligationem contraxerunt in sacro Baptismate. De illis enim negat, de his vero asserit Doctor Angelicus *cit. q. 12. art. 2. in Corpore*: *Posse sententialiter puniri ab Ecclesia, & convenienter in hoc puniri, quod subditis dominari non possint, quippe cum hoc vergeret in magnam fidei corruptionem, meritoque adeo propter apostasiam a fide, per sententiam denunciari excommunicatos: atque hinc ipso facto ejus subditos esse absolutos ab ipsius dominio, & juramento fidelitatis, quo ei tenebantur.*

Ex quo proinde conficitur, non tam jure defensionis, quod erga infideles Ecclesiae non subiectos Principes, suo modo potest locum habere, quam jure publicae vindictae, per judicariam auctoritatem procedi posse adversus Principes terrenos, Christi characterem insignitos, si vel a fide, ac Religione deficiant, vel alias sanctae Ecclesiae sint perturbatores, & Regno suo deiciendos; de quo plura inferius in conclusione.

ARGUMENTUM III.

Adversariorum.

14. **E**X parte adversa licet 3. argumentari. Si quae Pontifici Maximo esset potestas *indirecta* in temporalibus super ipsos Reges protensa, haec dicenda esset fundari in temporalis regiminis subordinatione ad finem regiminis spiritualis. At hanc rationem nullius esse efficaciam, probatur ex imbecillitate fundamenti, super quo construitur illa regiminis temporalis ad regimen spirituale subordinatione. Etenim isthaec petenda esset ex hoc, quod finis Regni, & temporalis gubernationis sit felicitas temporalis, consistens in pace, in divitijs, mutuis commercijs, & quietate rerum suarum possessione, alijsque, quae civem reddere possunt felicem. Haec ipsa vero felicitas temporalis ad finem altiozem, & supernaturalem reduci debet, veram videlicet fidem, Religionem, cultum Dei, exercitium omnium virtutum, quae hominem decent, & quibus ad aeternam felicitatem pervenitur: cum enim Regna sint a Deo instituta, idem finis regnantium esse debet, qui est Dei. At Deus propter seipsum, suamque gloriam, Regna constituit; veluti S. Thomas 1. 2. q. 21. art. 3. & praesertim in *Opusc. de Regim. lib. 1. art. 7.* docuit, Dei igitur gloria eatenus debet Reg-

norum & regnantium finis esse, ut Principes saeculi oporteat, prius quaerere Regnum Dei, & justitiam ejus, quam bona alia temporalia *Matth. 6. v. 33.* quippe cum ista sint media tantum, & illud sit finis. *Deut. 17. v. 18.* Quod proinde Regnum Dei eatenus quaerendum est ex regimine etiam temporali, ut hujus debeat esse subordinatione ad Regnum Dei, atque adeo regimini spirituali intra Ecclesiam Summis Pontificibus conce'dito, subjacere debet. Haec igitur tota est ratio, per quam regimen temporale adstruitur subordinatum regimini spirituali. At vero intelligibile est, quod Reges temporales ex Christi characterem habeant quidem obligationem regiminis sui spiritualis ordinandi ad Regnum Dei, & justitiam ejus, necdum tamen hinc efficitur, quod regimen temporale ex *intrinseca* natura sua habeat istam subordinationem ad regimen spirituale, sed ex parte duntaxat personae operantis, non ex parte operis, seu regiminis, stat istud debitum. Hoc autem posito, rursus intelligibile est, quod Rex, quoad actus suos *morales*, eatenus duntaxat sit in vi Baptismalis characteris obstrictus, ad eos in regnum, seu justitiam Dei referendos, ut tamen hinc nequaquam esse debeat consequens, oportere, ut sit spiritualis quaedam potestas, ejusdem non *directivae* tantum, sed *coercitivae* ordinativa in regnum caelorum, siquidem in jure naturae, vel etiam Lege Moisaica scripta non constat de tali regiminis temporalis ad spirituale regimen *authoritativum* subordinatione. Quare ex illa praecisa temporalis regiminis ad finem regni, & gloriae ac justitiae Dei subordinatione, necdum evincitur, debere in Ecclesia dari regimen spirituale, cum potestate coercitiva, & *authoritativa*, protentum super regimine temporali.

Responsio.

15. **H**UIC in contrarium adductae ratiocinationi videtur opportunè accommodari posse sequens Authoris *Regalis Sacerdotij cit. §. 17. n. 3.* deducta responsio. Etenim ex omnium consensu, potestas Regia ordinatur ad Religionem, tanquam medium ad suum finem, tanquam minus perfectum ad magis perfectum. Hinc autem fit consequens, ut ille, qui est Caput Religionis, sit etiam Caput Regiae potestatis, in quantum haec pertinet ad Religionem, & qui moderatur fini, ejusque executioni, multo magis moderetur medijs, ad eum finem ex sua natura, & institutione Dei ordinatis. Quia enim sanitas est finis medicinae, liquores, gemmae, ad eandem medicinae artem pertinent, ejusque directioni subjacent: & quia finis nauticae artis est felix ad portum navigatio, idcirco ad eandem pertinet, acum nauticum, ventorum, & stellarum examen, & alia ad hunc finem necessaria instruere, dirigere, mutare &c. veluti multis exemplis alijs eleganter, ac nervose hoc declarat S. Thomas 1. 2. q. 82. art. 4. 1. 2. q. 9. art. 1. 2. 2. q. 23. art. 4. ad 2. & 1. p. q. 57. a. 2. specialiter asseverans:

Haec.

Hoc habere rerum ordinem, ut quando aliquid est superius, tunc habeat virtutem magis unitam, & ad plura se extendentem. Pari proinde ratione, cum potestas Regia sit medium, & instrumentum æternæ felicitatis, redditur hinc consequens, illi, cui ex officio istius cura committitur, etiam illius curam esse commissam tanquam inferioris, & instrumenti ex Dei institutione ad felicitatem æternam directi. Si quis enim imaginem suam pictori exprimendam deferat, quis non dicat, hoc ipso factam illi potestatem, colores miscendi, telam poliendi, tingendive radios, & penicillos in omnem partem ex præscripto artis ducendi, & inutiles operi, aut etiam noxios corrigendi, aut, si non possit, omnino projiciendi. Cum ergo Ecclesia militans sit imago triumphantis Ecclesiæ, ad Hebr. 9. quam fide, spe, & charitate, ac præsertim Religione in Deum, velut totidem coloribus imitatur, ejusque pingendi cura Dei Vicario, velut summo pictori sit commendata, Principibus vero tanquam instrumentis, ac penicillis, Divino huic operi deservientibus: ad eundem utique Christi Vicarium pertinebit, inutiles, noxiisque, quibus fœdatur potius, quam perficitur, semovere, aliosque substituere: sic tamen, ut in Principes Ecclesiæ utiles nihil juris exerceat, dicente ipso Christo Phariseis, hoc est, Legis Doctoribus, & Expositoribus: *Date ergo quæ sunt Cæsaris, Cæsari, & quæ sunt Dei, Deo.*

Reflexio.

16. **R**eflexionem super hæc præcitati Authoris responsione, & argumentatione faciendo, & insistendo præcisè illi principio, quod regimen temporale ex naturâ suâ, & institutione Dei, sit subordinatum regimini spirituali, ad felicitatis æternæ finem adaptato, subintelligit etiam publico, & autoritativo; mox triplex occurrit difficultas, quarum Prima est, quod illud principium minimè fuisset verificandum in statu puræ naturæ, si aliquando extitisset. At hoc necquidquam obstante, Regia potestas, ac regimen temporale quoad *intrinsecam naturam suam* perstitisset prorsus eadem cum autoritate politicâ, quæ jam viget in statu supernaturalis elevationis, illam minimè immutantis, sed solummodo perficientis. De cujusmodi adeo supernaturalis elevationis perfectione semper manet præsentis causæ difficultas, utrum superaddiderit illi potestatem politicam regimini ad regimen spirituale etiam publicum, ne dum autoritativè *directivam*, sed etiam *coercitivam*? Cujus proinde difficultatis resolutio non ex naturâ temporalis regiminis, sed ex altiori fidei principio petenda est.

17. **S**ecunda circa illud principium, hic emergit difficultas ex statu supernaturalis quidem elevationis, sed quatenus viguit sub Lege non scriptâ, seu utriusque mos habet, sub *statu* (non tamen puræ) naturæ. In hoc enim subsistebat integra Regiæ potestatis natura, cum subordinatione ad finem æternæ felicitatis. nec non Religionis etiam supernaturalis, in fide scilicet veri Dei radicâtâ. Nihilominus sub isto statu non erat autoritativa regiminis spiritualis super Reges, ad Deum, ejusque justitiam primò quærendam obstrictos, protensa potestas, maximè *coercitiva*. In aperto igitur est, regiminis temporalis ad finem supernaturalem, Deumque verâ fide, ac Religione etiam supernaturali, seu Dei justitiâ, sicque adeo ad Dei Regnum primò quærendum, elevationem, ac subordinationem, ex *præcisâ suâ naturâ* non evincere necessitatem spiritualis regiminis super Reges protensi, cum videndum *autoritativè*, sed etiam *coercitivè* potestatis.

18. **T**ertia difficultas circa præfatum principium, emergit ex statu scriptæ Mosaicæ Legis, Veterisque super hoc fundati Testamenti. In hoc equidem Deus concedebat populo suo leges tum *morales*, tum *cæremoniales*, tum *judiciales* cum sacerdotio, & Imperio. Et tamen illius status proprius finis non felicitas æterna, sed bonorum temporalium abundantia, terrenaque felicitas, cum commissione Christi venturi, Novi que gratiæ. æderis tandem successuri: sicque interioris gratiæ, & sanctitatis ad æternam beatitudinem ordinantis collatio ex Christi prævisis meritis sub isto Mosaicæ scriptæ, & illo non scriptæ Legis statu facta, cum universis supernaturalium donorum effectibus, non ad Antiquum Testamentum, sed ad Christum venturum, atque adeo ad Legem Evangelicam, cujus ille Divini Fœderis antiquus status erat umbra & figura, reduci debent; uti Theologi tradunt cum S. Thoma cit. q. 106. art. 1. ad 3. Quomodo igitur in hoc Veteris Testamenti statu Regia potestas sub integritate suæ *intrinsecæ naturæ*, unâ cum aliquo etiam præfigurativæ, seu *cæremonialis*, seu etiam *judicialis*, imò, & *moralis elevationis* Divino dotata lumine, dici possit fuisse sacerdotali regimini subiecta, nisi in quantum hæc subordinatio non jam per naturam, sed per specialem Dei institutionem præcepto *judiciali* sancitam, substituisse, ostenderetur. De hoc equidem aliqua differemus in sequenti conclusionem. Interea ne in Novo quidem Testamento ex præcisâ temporalis potestatis naturâ, vel etiam quâ in finem æternæ felicitatis ordinabili, evincitur Oecumenicâ spiritualis, non merè *directivæ*, sed *autoritativæ*, & *coercitivæ* supra temporale regimen potestas: sed oportet, hanc ex altiori fidei principio demonstrare; prout fecimus in *antecedentibus*, & aequaliter adhuc faciemus in *subsequentibus*.

ARGUMENTUM IV.

Adversariorum.

19. **E**X parte adversâ licet 4. argumentari. Illius in Pontifice erga Reges, Religioni Catholicæ noxios deponendos, potestatis, ratio peti solet etiam ex obligatione, quam omnes fideles habent, veram Religionem, fidemque colendi, & eos, qui eam impugnant, repellendi. Cum enim omnes teneantur jure Divino ad æternam vitam aspirare, ac propterea obligentur ad veram Catholicam Religionem,
 Q 3 Dei

Deique mandatorum observantiam, omniaque proinde, quæ hoc impediunt, amolenda, consequens hinc erit, si Princeps aliquis hæreticus fiat, & exemplo, ac præcepto subditos suos in errorem, ac perditionem rapiat, non teneri, nec posse Rempublicam membrum hoc putridum, totum corpus infecturum pati, sed posse, aut debere illud præcidere; juxta illud Christi: *Si oculus tuus, vel pes tuus scandalizat te, erue eum, & projice abs te.*

Verùm si ratio hæc teneret, potius videretur ex eâ evinci, quod subditi fideles propriâ potestate suâ possent inlargere in Regem hujusmodi è medio tollendum, quàm ut appareat, hinc concludi Pontificiæ supra Reges, quoad temporale regimen, potestas *authoritativa*, & *coercitiva*, ad illorum usque depositonem procedere prævalens.

Responsio.

20. **S**uper hæc in partem contrariam retortâ ratiocinatione adferri potest responsio ex Authore *Regalis sacerdotij dicto §. 17. n. 4.* argumentum ita profequente. Etenim ex ipsâ naturâ humani præcepti, quod Divino subjacet, obedientia homini delata, si obedientiam Deo debitam impediatur, est hoc ipso abrumpenda. Et ideo *Deut. 17.* prohibetur populus eligere Regem, qui non sit Religione Judæus. Hujus verò præcepti unica causa est, ne Rex à Religione alienus, pertraheret Judæos ad idololatriam. At hæc ratio, cum sit naturalis, tam in Novo, quàm in Veteri Testamento procedit, adeo, ut teste Divo Thomâ ab omnibus recepto. *2. 2. q. 10. art. 8.* etiam infidelibus nullo modo Ecclesiæ subiectis, possit hæc indicare bellum, ne fideles in suâ Religionis exercitio impediatur. A fortiori igitur poterit Ecclesia tali modo procedere erga Regem Christianum, titulo juramenti, & subordinationis illi subiectum. Imò sententiâ Doctorum, præcipue Gallorum, est receptum, Pontifici, si Ecclesiam persequatur, aut in hæresim notoriam incidat, resisti etiam armis posse, ac Pontificatum adimi. Quantò igitur magis Regi notoriè hæretico, & Ecclesiæ persecutori adimi poterit regnum, cum potestas Regalis sit à populo in Reges translata, sitque non *Humani*, sed *Divini* juris? Quinimò Matrimonium, licet jure Divino naturalis institutum, pariat vinculum naturale, sitque indissolubile, si tamen conjux infidelis sine Creatoris injuriâ cohabitare nolit, fidelis liber est, & aliud Matrimonium aggredi potest, *1. ad Corinth. 7. & Cap. Gaudemus. De Divortijs.* Ex cujusmodi adeo argumentis efficaciter probatur, Principem, ubi Religionis detrimento est, exauthorari posse: quod tamen, cum sit prudentiæ, & circumspectionis summæ, & ad illa remedia pertineat, quæ utpote extrema, magnis periculis plerumque conjunguntur, idcirco hujus rei judicium, tanquam gravissimæ, soli Pontifici reservatur, per expressa verba Spiritûs sancti *Deut. 17.* & exemplum habetur in *2. Paralip. 23.*

Reflexio.

21. **R**eflexionem super hæc dicti Authoris ratiocinatione faciendo, insignia profectò occurrunt hanc in rem argumenta. Verùm quia ex jure quasi *natura* videtur potestas, exauthorandi Regem hæreticum, concedi populo, officiumque Summi Pontificis in eo duntaxat constitui, ut remedium ejusmodi extremum, singulari cum prudentiâ, circumspectioneque maximâ adhibeatur. Idcirco resultat hæc questio; an, postquam Summus Pontifex Regem declarasset hæreticum, subditorum suorum animos à verâ Religione per vim etiam abalienantem, ipsius exauthoratio à populo eidem subiecto jam fieri posset, vel si hujus quoque sententiâ *judiciaria* deberet, à Summo Pontifice prius lata fuisse, quàm ut populus *effectivæ* exauthorationis executionem adversus Regem suum pertentaret, tunc iterum resultaret questio; *Quomodo ista exauthorandi Regis in Summo Pontifice potestas, evincatur ex præadductâ rationis quasi naturalis efficaciâ, vel, Vtrùm in altius fidei principium reducenda sit?*

CONCLUSIO.

22. **A**rgumenta ex rationibus petita ad probandam Summi Pontificis erga Reges in temporalibus potestatem, non habent vim demonstrationis, sed alicujus ad hominem congruentiæ, apta tamen sunt elevari ad altiorem vim, ac energiam ex fidei principijs recipiendam; uti in progressu ostenditur.

Explicatur. Si enim Jura, & Bona Ecclesiastica in casu necessitatis statui Politico imminentis subesse possunt dispositioni Magistratûs Politici, non tam *per se*, quàm *per accidens ac indirectè*, prout adversarios prætere, alibi dicitur, ac ex instituto discutitur cum debitis suis moderationibus. Quæ æquitatis ratio supremam Ecclesiæ auctoritatem cohibere posset, ne pro statu gravioris sacrosanctæ Religionis ingruentis discriminis, *per accidens*, ac *indirectè* protendi queat super Jura & Bona temporalia Regis, seu Magistratûs Politici?

PROBATIO I.

In qua refellitur prima ex parte adversa deducta argumentatio.

23. **E**X nostra super hanc argumentationem, Authorisque *Regalis Sacerdotij* responsionem, reflexione patet, totam argumenti vim reduci debere in hoc punctum, quod sub voce *Pascendi*, quâ Petrus, ejusque successor est à Christo constitutus Oecumenicus Ecclesiæ Pastor, subintelligatur veræ jurisdictionis potestas gubernativa. Sed in hoc ex sacrâ licet Scripturâ *ibidem* probatum fundamentum, impingunt Neoterici, cum Heideggero in Bullam *Indictionis Concil. Trident. q. 4. cohibita* Argum.

Argum. 1. excipientes: Summum quoque Magistratum politicum esse Pastorem Ecclesie, Petrumque non fuisse universalis Ecclesie Pastorem, ut pote qui majorem reliquis Apostolis jurisdictionem non obtinuerit, neque pascendi munus ipsi delatum fuisse personale, sed commune omnium Apostolorum. In hoc equidem puncto nihil commune est Clero Gallicano cum Neoteriis, quia tamen idem Clerus mox insurgeret adversus illum, qui eam indirectam Ecclesie erga Reges in temporalibus potestatem contenderet, ad universos Apostolos (& hinc foras illis ad cunctos Episcopos) extendendam, ideo specialis quaedam Papae prerogativa ex praeductis verbis: *Pasce oves meas*, est hic eruenda, ne, dum ceteri Apostoli videntur fuisse pares Petro, in hoc, ejusque successore aequae fiat dubia, potestatis Apostolicae supra Reges etiam quoad temporalia, licet indirecta, extensio. Exordiendo igitur a Magistratu politico, venit merito disquirendum, ubi Christus aequae Summo Magistratu politico commiserit Pastoralis erga universos fideles officij curam, ac Petro, cui specificè dixit *Ioan. 20. Pasce oves meas*? Hanc proinde Pastoralis muneris indefinitam, omnes Christi oves complectentem auctoritatem, soli Petro, non autem ceteris Apostolis commissam esse, constat tum ex manifestà illius sacri Textus littera, specificè, ac individualiter directà ad Petrum, tum ex praviâ Christi promissione, Petrum personalitèr complectente hinc verbis: *Tibi dabo claves regni caelorum, & quodcumque solveris, vel ligaveris super terram, erit solutum, seu ligatum in Caelis.*

Objectio.

14. EX parte adversa excipi potest. Christum Dominum *Matth. 18.* universis Apostolis dixisse: *Quaecumque alligaveritis super terram, erunt ligata & in Caelis, & quaecumque solveritis super terram, erunt soluta & in caelis* Quam proinde promissam potestatem Christus actu contulit omnibus Apostolis *Ioan. 20.* dicens: *Sicut misi me vivens Pater, & ego mitto vos.* Et hinc omnes Apostoli respectu totius orbis acceperunt à Christo mandatum docendi, adeoque pascendi omnes gentes, *Matth. ult.*

Responsio.

25. PRO responsione, oportet, hic bene advertere, illam universalem à Christo commissam solvendi potestatem fuisse cunctis Apostolis collatam per modum legationis, seu missionis, juxta verba Christi *Ioan. 20.* *Mitto vos.* Unde & Paulus 2. ad *Corinth. 5. v. 20.* ait. *Pro Christo ergo legatione fungimur.* Et specialiter de se ipso Paulus ad *Ephe. 6. v. 20.* ait: *Pro quo (Evangelij scilicet mysterio) legatione fungimur.* Atqui ex ipsa naturâ legationis constat, ipsam non esse perpetuam, seu ad successores transferibilem, sed industriam personae, cum qua cohaereat, atque adeo expiret, esse in eâ electam. Econtra verò Christus Dominus *Matth. 16.* ita promissio Petro claves regni caelorum cum indefi-

nitâ ligandi, & solvendi potestate universali, ut apertis verbis suis statuerit hujus potestatis cum Ecclesiâ super petram inviolabiliter, ac perpetuè fundandâ, connexionem. At verò auctoritas cum perpetuo Ecclesie statu coëxa non potest non perpetua, atque adeo in successores transferibilis esse. Hanc ipsam verò indefinitam auctoritatem Christus post Resurrectionem adualitèr commisit Petro, dicens *Ioan. 21. Pasce agnos meos, pasce oves meas.* Hinc autem verbis significatur Pastoralis officij potestas, indefinitè complectens omnes Christi fideles, atque adeo ipsos etiam Apostolos, seu Christi agnos. In quo proinde singulare elucet discrimen potestatis Petro, ac ceteris Apostolis commissae, cum huiusmodi dictum sit, ut essent Christi ovium, & agnorum indefinitè Pastores, sed ut per modum missionis, seu legationis euntes, docerent omnes gentes. Unde concluditur, soli Petro esse commissum pastorale in omnes Christi fideles officium, quâ connexionem cum perpetuo Ecclesiâ itatu. Cum igitur officium Pastorale cum tali perpetuo Ecclesiâ itatu connexionem, Petro commissum, oporteat, esse perpetuum, e contra potestas ligandi, ac solvendi Apostolis per modum legationis concessa de sua naturâ sit restricta ad eorum personas, facile elucet, cur Petri, non autem ceterorum Apostolorum jurisdictionis auctoritas transierit in successores. Et quia ista Petri in successores transiens ligandi, ac solvendi potestas, complectitur quodcumque in terris ordinabile ad regnum caelorum, quomodo fas erit, vel Reges Christianos dicere, non esse de ovibus Christi, vel Regiae potestatis seu exercitiij, seu applicabilitatem moralem non contineri illo quocumque, quoad moralitatis, ex statu supernaturali, in quosvis hominis Christiani actus liberò derivandâ formalitatem, ad regnum caelorum ordinabilem.

PROBATIO II.

In qua fit confutatio argumentationis ex parte adversâ à n. 11. deductae.

26. NOSTRA super eâ argumentatione, ac reciproca eidem accommodatâ responsione, reflexio tandem concludebat, non tam iure defensionis, quod erga infideles, Ecclesie non subiectos Principes, suo modo locum habet, quam iure publicae vindictae, per judiciariam auctoritatem procedi posse adversus Principes, Christi caractere insignitos, si vel à fide deficiant, vel alias sanctae Ecclesie sint perturbatores. Cujus assertionis nostrae sequens adstruitur fundamentum. Etenim iure naturae certissimum est morale hoc principium; quod suprema Regia potestas non tantum in via defensionis possit Coronae suae, seu Majestatis iurium invalorem per viam defensionis vi etiam armata repellere: sed, quod supremam potestatis auctoritate possit etiam judicialitèr decernere de injurijs, sibi quoad Majestatis suae jura illatis, sicque bellum justum offensivè suscipiendum sancire, indeque militari exercitu progredi ad alterum, quantum vis supremum Regem, sibi non aliter subiectum, quam

ex titulo delicti adversus jura sua Regia perpetrati, & armis invasi, e Regno suo deiciendum, cum *reali* simul & *authoritativa* juris Regij, eidem prius competentis, privatione, atque abdicatione. At de fide quoque certissimum est, Oecumenicam Summi Pontificis unã & Concilij, vicariã Christi autoritate muniti, potestatem esse supremam. De cujusmodi adeo autoritate, supremã potestatis veram, & perfectam obtinentis rationem, disquiri potest; *An non pari proportionaliter modo per arma sibi proportionata possit adversus Regem, jurum Divinã Religionis sibi per Christum appropriatorum aggressorem incorrigibilem, & contumacem procedere ad privationem usque Regni, jurisque Regij, ei aliã competentis, abdicationem, & judicialiter decernendam, & ubi decreta est, authoritativè demandandam executionem?* In supremã politicã, & supremã Ecclesiasticã potestate (sub ejusmodi supremã in terris autoritatis ratione) est univoca convenientia: sicque adeo jus illud, quod potestati Regiã adversus alterum, Regem Majestatis iurium aggressorem, diximus convenire, non subilit ex differentiã *specificã* supremã politicã autoritatis, quã lumini duntaxat naturali commensurata, sed quemadmodum ratio virtutis est *genericã*, & univocã respectu virtutum naturalium, & supernaturalium, sic illud supremã in terris autoritatis, quã supremã jus, de seipso adversus alterum, & que licet supremum Regem *judicialiter*, & *militariter* vindicando, est *genericum* & *univocum* respectu cujuscunque, sive naturalis, & politicã, sive supernaturalis Divino lumini fidei proportionate autoritatis, quatenus suprema est.

27.

Ex quo adeo principio ab Ecclesiasticã, & politicã supremarum potestatum *specificis* differentijs abstractivo, ubi per fidei lumen subsumerelicet, Oecumenicam Ecclesiã autoritatem verè supremam esse, per consequentiam Theologicè demonstrativam inferitur prorsus certum, ac indubitatum principium, quod hæc Ecclesiã Oecumenica autoritas suprema habeat sibi *intrinsicum* jus, armis sibi proportionatis vindicandi jurium suorum, Majestatisque suã vicariã, ac Ecclesiã sanctã violationes injuriosas, & sacrilegas, ubi saltem contumacia, & contemptus accesserit. Atqui arma Ecclesiastica supremã potestati proportionata sunt tum vis coercitiva *Matth. 28.* descripta, à correctione fraternã procedens ad censuram illam, per quam Ecclesiam non audiens, instar Ethnici, & publicani sit habendus, tum potestas solvendi quodcumque in terris *sub moralitatis Christiano condignè* formalitate obtinens vel debitum respectum ad regnum cælorum, vel *moralement* ab hoc deordinatione. In hoc autem ordine *moralitatis* ad Regnum Cælorum ordinabilis, quis negare audeat, cunctos Reges Christianos esse censendos, unã cum suis publici etiam regiminis actibus *moralibus*, Regiãque potestatis ad suam personam subjectivã applicabilitate, quã justitiã & naturali, & supernaturali, Religionique adeo contentantur? Quod si ergo sub hac *moralitatis* ad supernaturalem statum Divinitus elevatã men-

surã per autoritatem Ecclesiã Oecumenicam, proferatur judicium ex *indefinita*, super quocumque ad regnum cælorum ordinabili jure regio, protensã solvendi potestate, quid stante ejusmodi per Christum sanctã, & in cælis ratã solutione, poterit in Rege Christiano per suam nequitiam talis censura Ecclesiasticã condemnato, superesse de Regiã potestatis, non secundum se *formaliter* spectatã supereminentiã, sed qua inexistebat huic supposito, Oecumenicã Ecclesiã autoritati subdito, ac per sententiam legitime exauthorato?

PROBATIO III.

IN qua examinatur Autoritatis politicã ad Ecclesiasticã subordinatio, unã cum *terty* Adversariorum à *n. 14.* adducti argumenti confutatione, sitque reflexio super Authoris *Regalis Sacerdotij* ad istam, ex adversã parte argumentationem, responzione.

Statuamus indubitam cunctorum *moralium* in homine circa res spirituales, seu temporale: actuum, subordinatorem ad aternã felicitatis finem supernaturalem, statum usin super temporalium universorum, quã hominis *moralis* dispositioni subjacentium ad spiritualia ex infularum virtutum *moralium* exigentiã quasi connaturaliter congenitam coordinationem. Nunquid ergo ex vi supernaturalis elevationis cunctis hominibus inerit ista, ex virtute præcipue Religionis ad Dei cultum in fide radicatum, adeoque supernaturalem, obligatio? Ex cujus etiam obligationis contestandã ratione, erat in Lege naturæ institutum sacrificium, & sacerdotium Abelis, Noemi, Melchisedechi, Abrahã, Iobi, & aliorum sanctorum virorum. Nunquid verò isti sacerdotio, ipsis etiam Regibus quandoque Divinitus collato, annexã erat potestas supra Reges, à viã salutis aternã nedum in suis personis recedentes, sed alios insuper à sanctã Divinã fidei Religionis seducentes? In statu Mosaicã Legis altius evehebatur Sacerdotij dignitas, ut haberet potestatem autoritativam, in dubijs interpretandi leges judiciales, debuitque ipsemet politicus Judex suum judicium conformare isti Summi Sacerdotis sententiã, ut proinde pronuntiandus fuerit mortis reus, qui Sacerdotis imperio, & decreto Judicis obedire nolisset. Nunquid verò hæc Summi sacerdotis in Lege Veteri autoritas erat ex temporalium erga spiritualia, per *ius naturæ* determinatã subordinatione, vel potius ex Divinã Lege *positivã* ejus statũs propriã? Sic proinde non ex naturali præcilio supernaturalis elevationis statu, temporaliumque ad spiritualia subordinationis jure quasi connaturali, sed ex jure Divino *positivo* statũs *Evangelicis* proprio, definienda est Summi in Novo Fœdere Sacerdotij super Reges quoad temporalitates *moralis* supernaturalis Religionis *debito* vestitas, protensã potestas. Quod adeo *positivum*, ex Christi mandato in Petri successore sublitens jus, multis jam expostum fuit,

28.

fuit, aequaliter adhuc exponendum in subsequen-
tibus.

PROBATIO IV.

Reflexiva super quartum opposita
partis argumentum à n. 19. expo-
situm, unà cum responsionibus ibidem ad-
ductis.

27. Sescitari hinc lubeat ex argumentante, an
illo suo argumento intendat probare, quòd Rex in vi
Iuris Divini sit exauthoratus, ac depositus ipso fa-
cto, si fiat hæreticus, vel alias sit Ecclesiæ no-
torius persecutor? Nunquid enim ex vi Iuris Di-
vini Deut. 17. prohibentis, à populo Israelitico
eligi Regem à Iudaicà, pro tunc verà, Reli-
gione alienum, talis electio fuisset invalida?
Nunquid Matrimonij vinculum, si unus infi-
delium conjugum convertatur ad fidem Chri-
stianam, altero renuente converti, ex par-
te illius per Ius Divinum ipso facto invalidatur?
Num, si Summus Pontifex possit suæ supre-
mæ autoritatis potestate Regi infideli, Eccle-
siæ sanctæ, Evangelijque propagationi positivè,
ac violenter resistenti, bellum indicere, sicque
devictum ex iustitiæ vindictivæ jure, cuique
supremo Principi inexistente, indirectè exau-
thorare, oporteat autem, uti argumentans
dicit, major hæc in parte esse Ecclesiæ potestas
erga Regem Christianum, sui juramenti im-
memorem, ac perfidum Orthodoxæ Religio-
nis hostem, num, inquam, sub hac majori-
tatis ratione credendum est insinuari, quòd
istud majus exauthorandi Reges jus, ex spe-
ciali aliquo, ac specifico Iure Divino tam na-
turali, quam positivo competat Ecclesiæ? Ita
perfectò est à nobis jam frequentius ostensum,
Ecclesiæ jus esse positivum à Christo Domino
constitutum, & annexum Summo Pontifica-
tui sub verbis: *Quodcumque solveris super ter-
ram.* Neque tamen in vi hujus Iuris Divini
ipso facto exauthoratur Rex hæreticus, sed
per Oecumenicæ autoritatis judicariam sen-
tentiam faciendâ est talis exauthoratio: pro-
ut isthæc Summi Pontificis potestas magis ad-
huc patebit ex dicendis infra à S. sequenti.

§. III.

Referuntur nostratis sententiæ
argumenta.

ARGUMENTUM I.

30. Auctor Regalis Sacerdotij cit. §. 17. n. 5. ar-
gumentatur 1. Potestatis super Reges quo-
ad temporalia etiam protentæ rationem desum-
mendo ex juramento, quo se Reges Ecclesiæ,
& subditis obstringunt: quando enim Regi-
bus habent committuntur, juramento se ob-
ligant & subditis, de eorum privilegijs non
infringendis, & Ecclesiæ, de illâ contra ho-
stes defendendâ; veluti pateat ex juramento
Caroli Magni apud Spondanum anno 800. &
Ottonis Imperatoris in Cap. Tibi. 32. dist. 63.

Si ergo fidem, & juramenta fallant, à privâ-
tis quidem æquo animo sunt tolerandi, autho-
ritate tamen politicâ coerceri possunt; uti ele-
gantè docuit S. Thomas de Regim. Princip. lib.
1. toto. cap. 6. Fidem enim frangenti, fides impu-
nè non servatur, viderique super hoc potest
Cap. 3. De Iurejurando. Cap. 28. De Simonia. Cap.
Frustra. De Regulis Iuris in 6. Lex. Cum personas.
21. Cod. De pactis: Clementina unica. De Iureju-
rando. Cum ergo causa juramenti, & perju-
rij sit fori Ecclesiastici. Cap. 1. De Iudic. & Cap.
34. De Elect. Ideo si hoc à Regibus committat-
tur, cur à Summis Pontificibus judicari, & pœ-
nis coerceri non possit? Ergo ex hoc saltem
capite Summorum Pontificum judicio submit-
tuntur.

Reflexio.

Reflexionem super hac argumentatione faci-
endo, facile concedet pars adversa, per-
jurij reatum sive privativè, sive cumulativè
in personis secularibus esse fori Ecclesiastici,
sicque ad eò in Regibus subesse iudicio Ponti-
ficis, ejusque virgæ correctoriæ Matth. 18. per
Christum lancitæ, in vi cujus super omni Chri-
stianorum peccato notorio, per viam ibidem de-
scriptam, procedi potest usque ad separationem
à Communione fidelium. Sed an ultra hanc
censuram progredi valeat Ecclesia, decernen-
do exauthorationem, ac depositionem Reg-
um, alibi quidem fuit discussum ex fidei prin-
cipijs, attamen ex præciso argumento proximi
deducto, necdum evincitur. De quo sermo
nobis erit infra.

ARGUMENTUM II.

Auctor præcitatus n. 6. argumentatur 2.
Pro nostrate sententiâ rationem desumi
posse ex potestate interpretandi, declarandi-
que Iuris Divini, & naturalis dubij. Hanc
enim Summis Pontificibus concedunt Catho-
lici omnes, quippe cum potestas ejusmo-
di apertissime deducatur ex Deut. 17. cap. Cum
ergo detur aliquis casus, in quo Galli faten-
tur, Principem abdicari posse: imò P. Maym-
bourg. lib. 2. histor. Iconoclast. hanc abdi-
candi Reges potestatem Statibus, & Comitijs
Generalibus concedat; cur non possit Sum-
mus Pontifex saltem per viam autoritativæ
declarationis pronunciare, in consensu cæter-
arum circumstantiarum, & ob gravissima ma-
la Reipublicæ Christianæ, Religionique, ac
Ecclesiæ impendunt, juramentum à subditis
præstitum, non obligare, eosque solutos, libe-
rosque esse. Si enim concedimus, casum aliquè
dati, in quo juramentum hoc non obliget,
quando is contingat, iudicium erit Summi
Pontificis, ad quem causæ juramentorum spe-
ctant. Cap. 31. De iudicij. Cap. 34. De elect.
Quid ergo quoad effectum ipsum differt, sive
dicamur, jus Pontificium in Reges esse veræ
potestatis, sive meræ declarationis, & inter-
pretationis autoritativæ? Quemadmodum
Summus Pontifex sive dispenset in præcepto,
sive declaret, præceptum resistendi cessare,
utroque modo obligatio resistendi sublata est.

R

Quòd